

Brüssel, 19. mai 2026
(OR. en)

8409/26

UK 85
COMER 65
SERVICES 22
TRANS 237
AVIATION 63
PECHE 134
ENER 192
SOC 210
JAI 476
COPEN 143
RECH 184

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	21. aprill 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2026) 166 final
Teema:	KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise ja kohaldamise kohta 1. jaanuar – 31. detsember 2025

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2026) 166 final.

Lisatud: COM(2026) 166 final

Brüssel, 21.4.2026
COM(2026) 166 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus-
ja koostöölepingu rakendamise ja kohaldamise kohta**

1. jaanuar – 31. detsember 2025

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	2
2. Institutsiooniline raamistik	3
3. Kaebused ja vaidluste lahendamine	4
3.1. Kaebused.....	4
3.2. Vaidluste lahendamine.....	4
4. Rakendamine konkreetsetes sektorites	5
4.1. Kaubavahetus.....	5
4.2. Teenused ja investeeringud, digikaubandus, riigihanked ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad.....	7
4.3. Intellektuaalomandiõigused	9
4.4. Võrdsed võimalused.....	9
4.5. Energeetika	10
4.6. Transport.....	11
4.7. Kalandus	12
4.8. Sotsiaalkindlustuse koordineerimine	12
4.9. Õiguskaitse ja õiguslane koostöö kriminaalasjades	13
4.10. Ühendkuningriigi ühinemine teatavate ELi programmidega	13
4.11. Muud valdkonnad	14
5. Ühendkuningriigi õiguse areng.....	14
6. Kokkuvõte.....	16
1. lisa Kaubandus- ja koostöölepingu alusel loodud ühisorganite ja muude struktuuride koosolekud.....	17
2. lisa Kaubandus- ja koostöölepinguga loodud partnerlusnõukogu või komiteede vastuvõetud otsused, soovitusel ja deklaratsioonid.....	19
3. lisa Kaubandus- ja koostöölepinguga seotud ning ühisseisukohas kokkulepitud meetmete rakendamise ülevaade	20

1. Sissejuhatus

2025. aastal astusid Euroopa Liit (EL) ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik (edaspidi „Ühendkuningriik“) oma suhetes märkimisväärse sammu edasi, korraldades esimese kahepoolse tippkohtumise pärast Ühendkuningriigi lahkumist EList. Londonis 19. mail 2025 toimunud tippkohtumine tähistas uuendatud pühendumust koostööle. Juhid tervitasid ELi ja Ühendkuningriigi julgeoleku- ja kaitsepartnerluse suhtes saavutatud kokkulepet ning leppisid kokku, et luuakse uus strateegiline partnerlus,¹ mis põhineb väljaastumislepingul,² sealhulgas Windsori raamistikul,³ ning kaubandus- ja koostöölepingul (edaspidi „leping“)⁴.

Tõhustatud kahepoolse koostöö uuendatud tegevuskava – ühisseisukoht⁵ – kajastab ühist pühendumust nende lepingute täielikule, õigeaegsele ja usaldusväärsele rakendamisele. Kaubandus- ja koostöölepinguga seoses on ühisseisukohas esitatud meetmed koostöö suurendamiseks, sealhulgas täieliku vastastikuse juurdepääsu tagamine kalandusvetele kuni 30. juunini 2038, energiakoostöö laiendamine, tervishoiu- ja julgeolekualase koostöö tugevdamine, heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise edendamine, konkreetsete kaubandus- ja koostöölepingust tulenevate teenuste osutamise käsitlemine, kohtu-, õiguskaitse- ja konkurentsipoliitika alase koostöö tugevdamine ning Ühendkuningriigi ühinemine programmiga Erasmus+.

2025. aasta lõpuks oli ühisseisukoha rakendamisel tehtud märkimisväärseid edusamme. Saavutati põhimõtteline kokkulepe Ühendkuningriigi osalemise kohta programmis Erasmus+⁶ ning viidi lõpule ettevalmistavad arutelud Ühendkuningriigi võimaliku osalemise üle ELi elektrienergia siseturul, mis sillutavad teed edasistele edusammudele 2026. aastal.

Jätкус ka koostöö mitme algatusega seoses, mis ei kuulu kaubandus- ja koostöölepingu kohaldamisalasse. Need hõlmasid läbirääkimisi lepingute üle, mis käsitlevad ühist sanitaar- ja fütosanitaarala ning noortekogemuste programmi, samuti koostööd ebaseadusliku rände, sealhulgas selle välismõõtmelise valdkonnas. Mõlemad pooled kohustusid ka vahetama teavet tõhusa piirihalduse kohta ning pidama tehnilisi regulatiivseid dialooge energiatehnoloogia, uimastitega seotud riskide ja ohtude teemal.

¹ Ühendkuningriigi ja ELi 2025. aasta tippkohtumine – ühisavaldus https://www.consilium.europa.eu/media/1ed1a1hi/eu-uk_joint-statement.pdf.

² Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping (2019/C 384 I/01), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A12019W/TXT%2802%29>.

³ Euroopa Komisjoni ja Ühendkuningriigi valitsuse Windsori poliitiline deklaratsioon https://commission.europa.eu/publications/windsor-political-declaration-european-commission-and-government-united-kingdom_et.

⁴ Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vaheline kaubandus- ja koostööleping [https://eur-lex.europa.eu/eli/agree_internation/2021/689\(1\)/oj/est](https://eur-lex.europa.eu/eli/agree_internation/2021/689(1)/oj/est).

⁵ Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi vahelise koostöö uuendatud tegevuskava – ühisseisukoht https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_25_1267.

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_25_3103.

Käesolevas viiendas kaubandus- ja koostöölepingu rakendamist käsitlevas aruandes, mis on ette nähtud nõukogu 29. aprilli 2021. aasta otsuse (EL) 2021/689⁷ artikli 2 lõikega 4, antakse ülevaade peamistest suundumustest 2025. aastal. See hõlmab institutsioonilise raamistiku toimimist (punkt 2), kaebusi ja vaidluste lahendamist (punkt 3) ning edusamme kaubandus- ja koostöölepingu eri valdkondades, sealhulgas ajakohastatud teavet ühisseisukohas kokku lepitud meetmete rakendamise kohta (punkt 4). Aruandes tõstetakse esile ka Ühendkuningriigis toimunud seadusandlikud arengud, mis mõjutavad kaubandus- ja koostöölepingu rakendamist (punkt 5).

2. Institutsiooniline raamistik

Selles punktis antakse ülevaade kaubandus- ja koostöölepingu alusel loodud ühisorganite ja muude struktuuride põhitegevusest ja arengust, et jälgida ja hõlbustada lepingu rakendamist. Koosolekute loetelu on esitatud 1. lisas.

Kaubandus- ja koostöölepingu artikli 8 alusel loodud **komiteed** kohtusid kogu aasta jooksul. Need kohtumised võimaldasid koostada struktureeritud ülevaateid kaubandus- ja koostöölepingus võetud kohustuste täitmisel tehtud edusammudest ning lõid platvormi tehniliseks teabevahetuseks mitmesugustes rakendusküsimustes, sealhulgas eelseisvate regulatiivsete muudatuste üle. Vastu võeti mitu otsust ja soovitusi, mis on esitatud 2. lisas. Vajaduse korral eelnesid erikomiteede koosolekutele kaubandus- ja koostöölepingu artikli 9⁸ alusel loodud **töörühmade** koosolekud.

Kaubandus- ja koostöölepingu artikli 11 alusel loodud **parlamentaarne partnerlusassamblee** tuli kokku kahel korral: 17. ja 18. märtsil Brüsselis⁹ ning 17. ja 18. novembril Londonis¹⁰. Nendel kohtumistel keskenduti välis- ja julgeolekupoliitikale, kliimale ja energeetikale, töötajate õigustele, kultuurivahetusele, tehisintellektile, andmetele ja digikoostööle, noorte võimalustele, kaubandusele, tollile, sanitaar- ja fütosanitaarmeetmetele ning regulatiivsele koostööle finantsteenuste valdkonnas. Pärast märtsikuist kohtumist esitas assamblee partnerlusnõukogule 19. mai tippkohtumise eel soovitusi ELi ja Ühendkuningriigi koostöö tugevdamise kohta¹¹ ja pärast novembrikuist kohtumist soovitusi julgeoleku, kaubanduse ja üleilmsete probleemide kohta¹².

⁷ Nõukogu 29. aprilli 2021. aasta otsus (EL) 2021/689 ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu ja Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitleva lepingu liidu nimel sõlmimise kohta, ELT L 149, 30.4.2021, lk 2, [ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/689/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2021/689/oj).

⁸ Mahepõllumajanduslike toodete, mootorsõidukite ja nende osade, ravimite ja sotsiaalkindlustuse koordineerimise töörühmad.

⁹ ELi ja Ühendkuningriigi parlamentaarne partnerlusassamblee viies kohtumine, 17.–18. märts 2025, Brüssel. <https://www.europarl.europa.eu/delegations/en/5th-eu-uk-parliamentary-partnership-asse/product-details/20250224DPU39839>.

¹⁰ <https://www.europarl.europa.eu/delegations/et/d-uk/activities/inter-parliamentary>.

¹¹ Soovitus ELi ja Ühendkuningriigi partnerluse tugevdamise kohta <https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/293904/5th%20PPA%20Recommendation%2017.03.25.pdf>.

¹² <https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/300310/6th%20PPA%20-%20Recommendation%20on%20trade,%20security%20and%20global%20challenges.pdf>.

Kaubandus- ja koostöölepingu artikli 13 alusel loodud ELi **sisenõuanderühm**, mis koosneb kodanikuühiskonna organisatsioonide¹³ esindajatest, kohtus 2025. aastal mitu korda. Töörühm arutas tippkohtumise tulemusi oma 13. juuni koosolekul. Arutelu tulemusena esitati ühisavaldus,¹⁴ mis võeti vastu koos Ühendkuningriigi sisenõuanderühmaga 23. juunil Londonis toimunud koosolekul ja milles kutsuti üles kiiresti rakendama ühisseisukohas sätestatud meetmeid. Komisjon esitas oma 16. septembri koosolekul sisenõuanderühmale ajakohastatud teabe ühisseisukoha rakendamise kohta.

24. juunil toimus Londonis neljandat korda kaubandus- ja koostöölepingu artikli 14 alusel loodud **kodanikuühiskonna foorum**, et pidada dialoogi kaubandus- ja koostöölepingu teise osa rakendamise üle, mis hõlmab kaubandust, transporti, kalandust ja muid valdkondi¹⁵. Nagu varasematelgi aastatel, keskenduti foorumil kaubavahetuse, teenuskaubanduse, energeetika, kliima, võrdsete võimaluste, kestlikkuse ja regulatiivse koostööd käsitlevatele rakendamisega seotud küsimustele. Enamik osalejaid tervitas suhete hoogustumist pärast 19. mai tippkohtumist ja väljendas lootust, et selline dünaamika jätkub.

Partnerlusnõukogu tuli kokku 2. veebruaril 2026¹⁶.

3. Kaebused ja vaidluste lahendamine

Selles osas tehakse kokkuvõtte ELi sidusrühmade esitatud kaebuste käsitlemiseks, vaidluste lahendamiseks ning kaubandus- ja koostöölepingust tulenevate kohustuste täitmise tagamiseks loodud mehhanismide tööst.

3.1. Kaebused

2025. aastal esitati kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise tõhusaks järelevalveks komisjoni poolt loodud kesksete vahendite kaudu kuus kaebust¹⁷. Ainult kaks kaebust puudutasid kaubandus- ja koostöölepingu rakendamist¹⁸. Ülejäänud neli kaebust olid seotud küsimustega, mis ei kuulu kaubandus- ja koostöölepingu kohaldamisalasse, ning komisjon võttis nende suhtes vastavad meetmed.

3.2. Vaidluste lahendamine

¹³ ELi sisenõuanderühm ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu raames <https://www.eesc.europa.eu/et/sections-other-bodies/other/eu-domestic-advisory-group-under-eu-uk-tca/events>.

¹⁴ Ühisavaldus https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-06/eu-uk_dags_joint_statement_2025.pdf

¹⁵ Neljas ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu kodanikuühiskonna foorum https://policy.trade.ec.europa.eu/events/fourth-eu-uk-trade-and-cooperation-agreement-civil-society-forum-2025-06-24_en

¹⁶ Partnerlusnõukogu neljas istung [Partnerlusnõukogu neljas istung - Euroopa Komisjon](#)

¹⁷ ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostööleping – kaebuse vorm https://ec.europa.eu/assets/sg/complaint_eu_uk_tca/complaints_et/ ja ühtne kontaktpunkt <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/et/content/single-entry-point-0>.

¹⁸ Ühes kaebuses väideti, et kaubandus- ja koostöölepingut on ebaõigesti kohaldatud liikmesriigi ametiasutuse otsusega jagada Ühendkuningriigiga vanu karistusregistriandmeid vastavalt artikli 649 lõikele 2. Komisjoni talitused kontrollisid seda väidet ja teavitasid kaebuse esitajat, et liikmesriigi õigusega reguleeritakse, kui kaua tuleks teavet varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste kohta edastada ja milline on edastatava teabe ulatus. Teine kaebus puudutas Ühendkuningriigi taastuvatest energiaallikatest elektri tootmise hinnavahelepingute kava – 7. jagamise voor. Käesoleva aruande esitamise kuupäevaks ei ole komisjon selle kaebuse hindamist lõpetanud.

Vahekohtumenetlus, mille EL algatas 25. oktoobril 2024 vastavalt kaubandus- ja koostöölepingu artiklile 739 seoses Ühendkuningriigi otsusega keelata oma vetes alates 26. märtsist 2024 tobiapüük, lõpetati 28. aprillil 2025.

Vahekohus leidis oma otsuses,¹⁹ et tobiapüügi keeld Inglismaa vetes ei ole kooskõlas Ühendkuningriigi kohustustega, mis tulenevad kaubandus- ja koostöölepingu artikli 496 lõikest 1 koostoimes artikli 494 lõike 3 punktiga f. Vahekohus järeldas sellest, et Ühendkuningriik ei ole meetme vastuvõtmisel nõuetekohaselt järginud proportsionaalsuse põhimõtet. Lisaks tegi vahekohus kindlaks, et selle tulemusena rikkus Ühendkuningriik oma kohustust anda täielik juurdepääs oma vetele tobiapüügiks vastavalt kaubandus- ja koostöölepingu 38. lisa artikli 2 lõike 1 punktile a. Otsusega nõuti Ühendkuningriigilt vajalike meetmete võtmist, et viia end vastavusse kaubandus- ja koostöölepingu asjakohaste sätetega.

Seejärel vaatas Ühendkuningriik oma hinnangu läbi, lisades ajakohastatud teaduslikud elemendid ja mõjuhinnangud, ning võttis vastu uue otsuse Inglismaa vete sulgemise kohta tobiapüügile. 25. juunil 2025 teavitas riik ELi meetmetest, mida ta oli vahekohtu otsuse täitmiseks võtnud. Komisjon hindas seda teavet vahekohtu otsust arvesse võttes ja tegi järelduse, et ei taotle täitmise kontrolli.

Seoses eksperdirühmaga, mis tegeleb avatud ja ausa konkurentsi võrdseid tingimusi ning kestlikku arengut käsitleva peatükiga seotud vaidlustega, võttis komisjon 23. veebruaril 2026 vastavalt kaubandus- ja koostöölepingu artiklile 409 vastu ettepaneku nõukogu otsuse kohta, millega kehtestatakse nimekiri isikutest, kes soovivad ja saavad täita eksperdikomisjoni liikme ülesandeid²⁰.

4. Rakendamine konkreetsetes sektorites

Selles osas tutvustatakse kaubandus- ja koostöölepinguga hõlmatud poliitikavaldkondades tehtud edusamme ning kaubandus- ja koostöölepingu kohaldamisalasse kuuluvate ühisseisukohas kokku lepitud meetmete rakendamisel tehtud edusamme. Samuti esitatakse andmed ELi ja Ühendkuningriigi vaheliste kauba- ja teenusevoogude kohta.

4.1. Kaubavahetus

Üldiselt olid kaubandus- ja koostöölepingus sätestatud kaubandusega seotud kokkulepped tõhusad ja toimised hästi.

Vastavalt kaubandus- ja koostöölepingu artiklile 31 vahetasid EL ja Ühendkuningriik impordistatistikat²¹. Statistika näitab, et ligikaudu 39,5 % ELi ekspordist Ühendkuningriiki ja 48,5 % ELi impordist Ühendkuningriigist vastas kaubanduslepingu kohase sooduskohtlemise

¹⁹ Alalise Vahekohtu otsus nr 2024-45 <https://pcacases.com/web/sendAttach/70467>.

²⁰ Nõukogu otsus Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepinguga moodustatud avatud ja ausa konkurentsi võrdsete tingimuste tagamise ning kestliku arenguga tegelevas kaubanduse erikomitees seoses otsusega koostada nimekiri isikutest, kes soovivad ja saavad täita kaubandus- ja koostöölepingu artikli 409 alusel loodud eksperdikomisjoni liikme ülesandeid <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52026PC0089>

²¹ Statistika käsitles impordi 2024. aastal.

tingimustele. Ülejäänud kaubavood olid seotud tariifiridadega, mis olid juba enamsoodustusrežiimi alusel tollimaksuvabad.

Soodustuste kasutamise määrad²² on endiselt kõrged ja võrreldavad eelmise aasta omadega: Kaubandus- ja koostöölepingu kohaseid soodustusi kasutati 88 % ELi soodustuste saamise tingimustele vastavate Ühendkuningriiki eksporditud kaupade puhul ja 83,2 % Ühendkuningriigist imporditud soodustuste tingimustele vastavate kaupade puhul. Need määrad on kooskõlas määradega, mida kohaldatakse teiste partnerite puhul, kellega EL on sõlminud vabakaubanduslepingu²³.

Allpool on esitatud ülevaade ELi ja Ühendkuningriigi vaheliste **kaubavoogude**²⁴ arengust 2025. aastal.

ELil oli Ühendkuningriigiga märkimisväärne kaubavahetusbilansi ülejääk, mis ulatus 188 miljardi euroni. EL eksportis Ühendkuningriiki kaupu 346 miljardi euro väärtuses, mis on 0,8 % rohkem kui 2024. aastal. Kaupade import Ühendkuningriigist ulatus 159 miljardi euroni, mis on 3,1 % vähem kui 2024. aastal.

ELi eksport Ühendkuningriiki kasvas kõige rohkem toiduainete, jookide ja tubaka (+3,5 %), toorainete (+3,3 %) ning kemikaalide ja nendega seotud toodete (+3,3 %) sektoris. Ainus kahanenud ekspordikategooria oli mineraalkütused (-2,5 %). Impordi poolel suurenes toiduainete, jookide ja tubaka (+3,8 %) ning toorainete (+4,1 %) import, samal ajal kui ülejäänud kaubakategooriate import vähenes. Suurimat langust täheldati mineraalkütuste puhul (-14,2 %). Üldiselt toovad need arengud esile erinevused sektoritevahelises kaubandusdünaamikas, kus energiamõjuga toodetega kauplemine kahaneb jätkuvalt, samas kui toiduainete, jookide ja tubaka ning toorainetega kauplemise kasv on olnud mõõdukas.

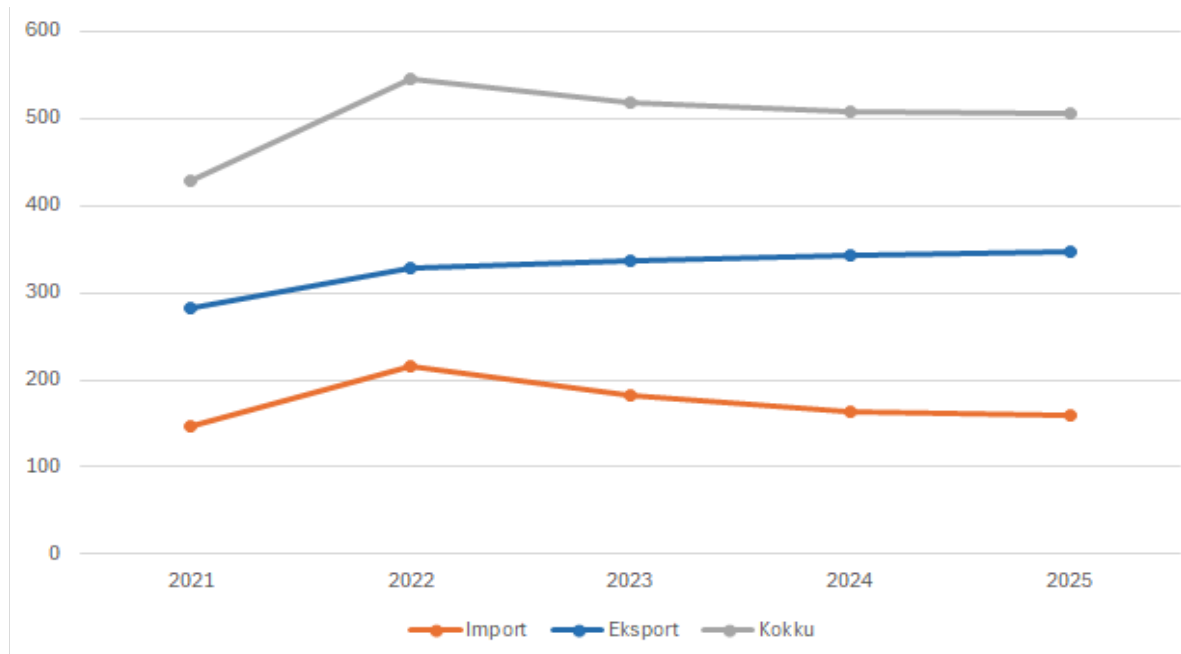
Võrreldes muude liiduväliste riikidega oli ELi kaubavahetus Ühendkuningriigiga vähem dünaamiline. 2025. aastal suurenes ELi eksport muudesse liiduvälistesse riikidesse 2024. aastaga võrreldes 2,4 %, samal ajal kui ELi import muudest liiduvälistest riikidest suurenes 2,9 %. 2025. aastal moodustas kogu kaubavahetus Ühendkuningriigiga 9,8 % ELi kogukaubandusest rahvusvaheliste partneritega, mis on 2024. aastaga võrreldes vähenenud, kui see näitaja oli 10,1 %. Ühendkuningriik oli jätkuvalt suuruselt teine ELi ekspordi sihtkoht, kuhu suundus 13,1 % ELi kaupade koguekspordist, võrreldes 13,3 %ga 2024. aastal, jäädes alla Ameerika Ühendriikidele (20,9 %). Impordi poolel oli Ühendkuningriigi osakaal 6,3 % ELi kaupade impordist, mis on vähem kui 2024. aasta (6,7 %), olles Hiina (22,3 %) ja Ameerika Ühendriikide (14,1 %) järel kolmandal kohal. Need arvud kinnitavad kaubandus- ja koostöölepingu rakendamist käsitlevates komisjoni varasemates aastaaruannetes kindlaks tehtud suundumuse jätkumist, mille kohaselt on kaubavahetus muude liiduväliste partneritega pärast Ühendkuningriigi EList väljaastumist kasvanud kiiremini kui kaubavahetus Ühendkuningriigiga.

²² Soodustuste kasutamise määr näitab kaubandussoodustustega hõlmatud impordi või ekspordi osakaalu partnerriikide kaupa nende impordi või ekspordi koguväärtuses, mis vastab soodustuste saamise tingimustele.

²³ ELi vabakaubanduslepingute rakendamise kohta üksikasjalikuma teabe saamiseks vt komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele ELi kaubanduspoliitika rakendamise ja täitmise tagamise kohta: https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/implementing-and-enforcing-eu-trade-agreements_en.

²⁴ Kõik arvud põhinevad Eurostati andmetel, kui pole märgitud teisiti. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade-in-goods/overview>.

Vaadeldes kaubavahetuse arengut alates kaubandus- ja koostöölepingu kohaldamise algusest 2021. aastal, on ELi eksport Ühendkuningriiki pidevalt kasvanud. 2025. aastal ulatus eksport 346 miljardi euroni, võrreldes 282 miljardi euroga 2021. aastal, mis tähendab 23 % kasvu. Suurim aastane kasv toimus aastatel 2021–2022, hõlmates taastumist COVID-19 mõjust. Seevastu ELi import Ühendkuningriigist muutus volatiilsemaks, kasvades järsult 147 miljardilt eurolt 2021. aastal 216 miljardile eurole 2022. aastal, hõlmates samuti pandeemiajärgset kohandamist, enne kui see vähenes kindlalt 159 miljardile eurole 2025. aastal. Selline erinevus ekspordi ja impordi vahel viitab sellele, et ELi majandus kohanes tõhusalt Ühendkuningriigiga sõlmitud uute kaubandustingimustega pärast riigi lahkumist EList.

Joonis 1. ELi kaubavahetus Ühendkuningriigiga, 2021–2025, eurodes, allikas: Eurostati andmekogum [ext It maineu](#)

4.2. Teenused ja investeeringud, digikaubandus, riigihanked ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad

Kaubandus- ja koostöölepingu rakendamine teenuste ja investeeringute, digikaubanduse, intellektuaalomandi, riigihangete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate valdkonnas on üldiselt kulgenud sujuvalt, välja arvatud kaubandus- ja koostöölepinguga hõlmatud ELi teenuseosutajate suhtes kohaldatava Ühendkuningriigi viisade sponsorlussüsteemiga²⁵ seotud pidevad probleemid.

Alates 2022. aastast on EL juhtinud kaubandus- ja koostöölepingu ühisorganites pidevalt tähelepanu selle süsteemi keerukusele, ebaproportsionaalsele koormusele ja ebaselgusele²⁶. Sponsorluse nõue takistab jätkuvalt kaubandus- ja koostöölepingu tõhusat rakendamist ELi teenuseosutajate jaoks, mida näitab asjaolu, et 2025. aasta esimese üheksa kuu jooksul anti

²⁵ Teenuseosutaja viisa (üleilmne ärialane liikuvus).

<https://www.gov.uk/service-supplier-visa/eligibility>.

²⁶ Vt komisjoni aruanded kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise kohta 2022., 2023. ja 2024. aastal.

ELi kodanikele ELi sõltumatuid spetsialiste ja lepingulisi teenuseosutajaid hõlmava teenuseosutajate suuna alusel välja ainult 49 viisat. Selle tulemusena seisavad ELi teenuseosutajad jätkuvalt silmitsi märkimisväärsete takistustega Ühendkuningriigis asuvate klientide teenindamisel, samal ajal kui valitsus ei soovi selle probleemiga tegeleda. Vastavalt ühisseisukohas kokkulepitule on kaubandus- ja koostöölepingust tulenevate, füüsiliste isikute ärilisel eesmärgil riiki sisenemist ja seal ajutist viibimist käsitlevate kohustuste täitmist käsitleva dialoogi eesmärk lahendada see pikaajaline probleem, mis takistab kaubandus- ja koostöölepingu täielikku rakendamist.

Kooskõlas ühisseisukohaga algatati veel üks dialoog kaubandus- ja koostöölepingus **kutsekvalifikatsioonide tunnustamisega** seoses võetud kohustuste täitmise üle.

Finantsteenuste valdkonnas kohtus 2023. aasta vastastikuse mõistmise memorandumi²⁷ kohaselt toimunud ELi ja Ühendkuningriigi finantsregulatsiooni foorum 2025. aastal kaks korda: 12. veebruaril Londonis ja 1. oktoobril Brüsselis. Arutelud hõlmasid mitmesuguseid teemasid, sealhulgas makromajanduslikke ja finantsstabiilsuse väljavaateid, panganduse reguleerimist, digirahandust, kapitaliturgude reforme ja kestlikku rahandust. Pärast mõlemat koosolekut esitati ühisavaldused,²⁸ milles võeti kokku tulemused.

Allpool on esitatud ülevaade ELi ja Ühendkuningriigi vahelistest **teenuskaubanduse voogudest**²⁹ 2025. aastal.

2025. aasta esimeses kolmes kvartalis eksportis EL Ühendkuningriiki teenuseid 230 miljardi euro väärtuses, mis tähendab 5,1 % suurust kasvu võrreldes sama ajavahemikuga 2024. aastal. Ühendkuningriigist suunduva teenuste impordi väärtus oli 2025. aasta esimeses kolmes kvartalis 183 miljardit eurot, mis on 4 % rohkem võrreldes sama perioodiga 2024. aastal. 2025. aasta esimeses kolmes kvartalis oli ELil Ühendkuningriigiga teenuskaubanduse bilansi ülejääk, mis ulatus 47 miljardi euron. Sektorid, kus ELi eksport Ühendkuningriiki 2025. aastal 2024. aastaga võrreldes kõige rohkem kasvas, olid hooldus- ja remonditeenused (+20,7 %) ning intellektuaalomandi kasutamise tasud (+20,3 %). Impordi poolel täheldati Ühendkuningriigist pärit impordi puhul kõige suuremat tõusu intellektuaalomandi kasutamise tasudes (+15 %), millele järgnes reisimine (+12,2 %).

2025. aasta esimeses kolmes kvartalis moodustas Ühendkuningriigiga toimunud teenuskaubanduse kogumaht 18,7 % ELi kogu kaubavahetusest tema rahvusvaheliste partneritega. Võrreldes 2024. aasta sama perioodiga (18,6 %) tähendab see vähenemist. 2025. aasta esimeses kolmes kvartalis moodustas Ühendkuningriigi osakaal ELi teenuste ekspordist 19,8 % (2024. aasta samal perioodil 19,1 %), seega oli Ühendkuningriik teisel kohal pärast Ameerika Ühendriike (21,5 %). 2025. aasta esimeses kolmes kvartalis moodustas Ühendkuningriigi osakaal ELi impordist 17,5 % (2024. aasta samal perioodil 17,9 %), seega oli Ühendkuningriik teisel kohal pärast Ameerika Ühendriike (36,5 %).

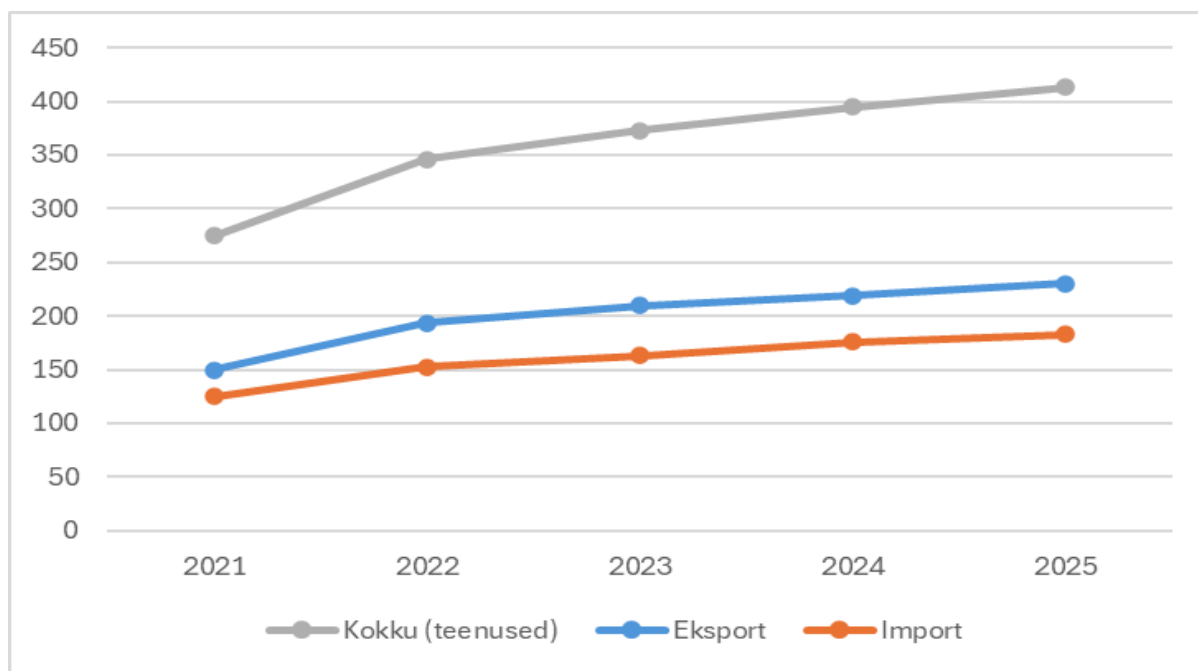
²⁷ Vastastikuse mõistmise memorandum, millega luuakse

Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi finantsteenuste alase regulatiivse koostöö raamistik: https://finance.ec.europa.eu/system/files/2023-09/230627-memorandum-understanding-financial-services-eu-uk_en.pdf.

²⁸ https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/bilateral-relations/regulatory-dialogues-united-kingdom_en.

²⁹ Kõik arvud põhinevad Eurostati andmetel, kui pole märgitud teisiti. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/balance-of-payments/overview> ja <https://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade-in-services/overview>.

Jälgides teenuskaubanduse arengut alates kaubandus- ja koostöölepingu kohaldamise algusest 2021. aastal, on ELi teenuste eksport Ühendkuningriiki pidevalt kasvanud, kasvades 150 miljardilt eurolt 2021. aasta esimeses kolmes kvartalis 230 miljardi euroni 2025. aasta esimeses kolmes kvartalis, mis tähendab üle 53 % kasvu. ELi teenuste import Ühendkuningriigist suurenes samuti pidevalt, 125 miljardilt eurolt 2021. aastal 183 miljardi euroni 2025. aastal (+47 %). Suurim kasv toimus aastatel 2021–2022, hõlmates taastumist COVID-19 mõjust reisi-, turismi- ja muude teenuste sektoritele. Üldiselt näitavad need suundumused, et teenuskaubandus Ühendkuningriigiga on nii ekspordi kui ka impordi osas pidevalt laienenud.

Joonis 2. ELi teenuskaubandus Ühendkuningriigiga, 2021–2025, eurodes, allikas: Eurostati andmekogum [bop_eu6_q](#)

4.3. Intellektuaalomandiõigused

Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet ja Ühendkuningriigi Intellektuaalomandi Amet jätkasid arutelusid halduskoostöö parandamist käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi üle vastavalt kaubandus- ja koostöölepingu artikli 273 lõike 2 punktis g osutatule.

4.4. Võrdsed võimalused

Vastavalt ühisseisukohas märgitule lepiti kaubandus- ja koostöölepingu artikli 361 lõike 4 kohane esimene lisaleping kokku 2025. aastal ja allkirjastati 25. veebruaril 2026³⁰. Konkurentsialane koostööleping:

³⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_454

- luuakse raamistik konkurentsialaseks koostöökaks ühelt poolt komisjoni ja ELi liikmesriikide konkurentsiasutuste ning teiselt poolt Ühendkuningriigi konkurentsi- ja turuameti vahel;
- nähakse ette, et kummagi poole tähelepanu tuleks juhtida olulistele monopolidevastastele ja ühinemisi käsitlevatele uurimistele;
- võimaldatakse vajaduse korral koordineerida uurimisi asjaomaste jurisdiktsioonide vahel (mis võib ELi poolel olenevalt juhtumist hõlmata komisjoni või liikmesriikide konkurentsiasutusi);
- sätestatakse selged koostööpõhimõtted, mille eesmärk on vältida konflikte jurisdiktsioonide vahel.

4.5. Energeetika

Kõige olulisem energeetikaga seotud areng 2025. aastal oli 19. mail ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel saavutatud poliitiline kokkulepe laiendada pidevalt pooltevahelist energeetikaalast koostööd. Mõlemad pooled jagasid poliitilist arusaama, et kaubandus- ja koostöölepingu energeetikaga seotud eesmärkide poole tuleks püüelda järjepidevalt, mistõttu on asjakohane laiendada energeetikat käsitleva jaotise kohaldamist. See kinnitati deklaratsiooni nr 1/2025³¹ ja partnerlusnõukogu 19. juuni 2025. aasta otsuse nr 2/2025³² vastuvõtmisega, millega nähakse ette jaotise esimene pikendamine kuni 31. märtsini 2027. Selline raamistik pakub stabiilsust ja prognoositavust nii ELi kui ka Ühendkuningriigi sidusrühmadele, hõlbustab ettevõtlust ja tagab turu stabiilsuse.

Elektrienergiaga kauplemise kokkuleppega seoses jätkas energeetika erikomitee kaubandus- ja koostöölepingu 29. lisas osutatud mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise (MRLVC) läbivaatamist. Kooskõlas soovitusel nr 1/2024³³ esitasid ELi ja Ühendkuningriigi elektri ülekandevõrguettevõtjad 30. septembril 2025 energeetika erikomiteele ühisaruande mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise rakendamise kohta. Ühendkuningriigi riiklikud energeetikasektorit reguleerivad asutused ja Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Amet esitasid oma mitteametlikud arvamused vastavalt 27. ja 28. oktoobril 2025 energeetika erikomiteele, kes hindab arvamusi täiendavalt 2026. aastal. Nende dokumentidega ei tõendatud, et mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmisega on võimalik rahuldavalt jätkata.

³¹ Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepinguga moodustatud partnerlusnõukogus tehtud liidu ja Ühendkuningriigi 19. juuni 2025. aasta ühisdeklaratsioon 1/2025 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ%3AL_202501232.

³² Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepinguga loodud partnerlusnõukogu 19. juuni 2025. aasta otsus nr 2/2025, millega tõlgendatakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu artikli 331 lõiget 2 ning pikendatakse teise osa esimese rubriigi VIII jaotise „Energeetika“ kohaldamist https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ%3AL_202501230.

³³ Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu artikli 8 lõike 1 punktiga 1 loodud energeetika erikomitee 19. detsembri 2024. aasta soovitus nr 1/2024 mõlemale lepinguosalisele seoses elektrivõrkudevaheliste ühenduste tõhusa kasutamise tehnilise korra ettevalmistamisega <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A22025D0706&qid=1756374227559>.

Selle tulemusena Euroopa Komisjon ja Ühendkuningriik pidasid ja viisid lõpule ühiseisukoha alusel ettevalmistavaid kõnelusi Ühendkuningriigi osalemise üle ELi elektrienergia siseturul. Selle põhjal on Euroopa Komisjon vastu võtnud soovitusel läbirääkimisraamistiku kohta Ühendkuningriigi osalemiseks liidu elektrienergia siseturul, ja Ühendkuningriigi rahalise panuse kohta liidu piirkondade vahelise majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamise³⁴.

Energeetika erikomitee otsusega nr 2/2024³⁵ loodud varustuskindluse töörühm kohtus 2025. aastal kolm korda, et võtta vastu oma volitused ning arutada varustuskindlust enne suve- ja talveperioodi.

4.6. Transport

Kaubandus- ja koostöölepingu rakendamine transpordi valdkonnas jätkus sujuvalt ja tähelepanu keskmes oli poolte vastastikku antud õiguste tulemuslik kasutamine.

Lennundusohutuse valdkonnas on ELi Lennundusohutusamet (EASA) – tuginedes kaubandus- ja koostöölepingu artiklile 446 koostoimes 30. lisaga – heaks kiitnud 32 taotlusest 23, mis olid esitatud Ühendkuningriigi tsiviillennundusameti välja antud sertifikaatide valideerimiseks. Ühendkuningriigi ametiasutused valideerisid EASA toetusel ELi taotlejate esitatud 11 projektist 4, mis on kooskõlas sertifikaatide valideerimise eeldatavate aktiivsustasemetega.

Lennutranspordi valdkonnas eeldati, et 2025. aasta lõpuks on ELi ja Ühendkuningriigi vaheline lennuliiklus jõudnud pandeemiaeelsele tasemele. ELi liikmesriigid ja Ühendkuningriik sõlmisid kaubandus- ja koostöölepingu artikli 419 lõigete 4 ja 9 alusel kokku 26 kaubaveeteenuste lepingut ja mitteregulaarlendude heakskiitmise menetlust³⁶. Lisaks andsid ELi liikmesriigid ja Ühendkuningriik ajutisi lube regulaarlendudeks kaupade või reisijate veoks Ühendkuningriigi ja ELi vahel väljaspool kaubandus- ja koostöölepingu artiklis 419 sätestatud vabadusi. Ühendkuningriik ja 25 liikmesriiki andsid need load lennuaga määratlevate lubade näol, mis hõlmasid teatava lennuettevõtja mitut lendu.

Maanteetranspordi valdkonnas jätkus töö, et rakendada kaubandus- ja koostöölepingu sätteid, mis käsitlevad teabe ja andmete vahetamist riiklike elektrooniliste registrite vahel (vt kaubandus- ja koostöölepingu 31. lisa A osa 1. jao artikkel 14). See hõlmas Ühendkuningriigi ühendamist alates 1. jaanuarist 2026 Euroopa autoveo-ettevõtjate registriga, mis ühendab riiklike autoveo-ettevõtjate registreid ning võimaldab vahetada teavet teise poole autoveo-ettevõtjate toime pandud tõsiste rikkumiste kohta ning muud riiklikes elektroonilistes registrites sisalduvat teavet. Nende algatuste eesmärk on tugevdada koostööd ja parandada

³⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=COM:2025:804:FIN>

³⁵ Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu artikli 8 lõike 1 punktiga 1 loodud energeetika erikomitee 7. novembri 2024. aasta otsus nr 2/2024 varustuskindluse töörühma loomise kohta <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A22025D0705&qid=1756375999645>.

³⁶ Ühendkuningriigiga on kahepoolsed lepingud sõlminud järgmised liikmesriigid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Taani, Tšehhi ja Ungari.

andmete jagamist ELi ja Ühendkuningriigi vahel ning need kinnitati maanteetranspordi erikomitee otsustega nr 1/2025, nr 2/2025 ja nr 3/2025³⁷.

4.7. Kalandus

ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel saavutatud pöördeline poliitiline kokkulepe, millega tagatakse täielik vastastikune juurdepääs vetele pärast 30. juunit 2026 kuni 30. juunini 2038, on kõige olulisem areng kalanduse valdkonnas. Partnerlusnõukogu otsusega nr 1/2025³⁸ ja kaubandus- ja koostöölepingu alusel loodud kalanduse erikomitee otsusega nr 1/2025³⁹ kinnitatud leping tagab ELi kaluritele pikaajalise stabiilsuse ja prognoositavuse, kindlustab nende õigused ja kaitseb nende elatusvahendeid, ning on oluline samm ühiseisukoha rakendamisel.

Lisaks osales komisjon aktiivselt aruteludes Ühendkuningriigiga tema merekaitsealade üle. Toetades täielikult mereökosüsteemide kaitset, rõhutab komisjon vajadust leppida kokku lähenemisviisid, mis tasakaalustavad kaitset sotsiaal-majanduslike kaalutluste ja ELi kalapüügiõiguste kaitsega. Komisjon on jätkuvalt pühendunud konstruktiivsele dialoogile Ühendkuningriigi ametiasutustega.

2025. aasta detsembris viisid EL ja Ühendkuningriik lõpule kaubandus- ja koostöölepingu artikli 498 kohase iga-aastase konsultatsiooni, et määrata kindlaks ühiste kalavarude lubatud kogupüük 2026. aastal. Lepinguga tagatakse, et ELi laevastikud saavad püüda kuni 288 000 tonni kala, mille väärtus on üle 1,2 miljardi euro.

4.8. Sotsiaalkindlustuse koordineerimine

Nagu varasematelgi aastatel, jätkus kaubandus- ja koostöölepingu sotsiaalkindlustuse koordineerimise protokoll (edaspidi „protokoll“) rakendamine konstruktiivselt, ilma süsteemsete ja struktuursete probleemideta.

Sotsiaalkindlustuse koordineerimise erikomitee jätkas tehnilist tööd, mis käsitles eelkõige: i) muudatusi struktureeritud elektroonilistes sõnumites ja porditavates dokumentides; ii) haigushüvitiste kulude hüvitamise korda; iii) sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni asjakohaste otsuste ülevõtmist ning iv) ettevalmistavaid kõnelusi võimaluse üle lisada protokoll rakenduseeskirjadesse uus säte, mis võimaldab riikidel teha ühisel kokkuleppel erandeid kohaldatavate õigusaktide normidest täpselt määratletud olukordades ja asjaomaste isikute huvides. 2025. aastal ei võetud vastu ühtegi otsust ega soovitusi.

³⁷ Maanteetranspordi erikomitee otsus nr 1/2025, millega kehtestatakse autoveo-ettevõtja hea maine kaotamiseni viia võivate raskete rikkumiste kategooriate, liikide ja raskusastmete loetelu [EUR-Lex - 2025D2330 - ET - EUR-Lex](#) ja maanteetranspordi erikomitee otsus nr 2/2025 riiklike elektrooniliste autoveo-ettevõtjate registrite ning nendes registrites sisalduva teabe vahetamise üksikasjade kohta https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ:L_202502331

³⁸ Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepinguga loodud partnerlusnõukogu 18. juuni 2025. aasta otsus nr 1/2025, millega tõlgendatakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu artikli 508 lõike 2 punkti d https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ%3AL_202501229.

³⁹ Kalanduse erikomitee otsus nr 1/2025, mis käsitleb korda, millega määratakse kindlaks tase ja tingimused, mis kehtivad juurdepääsu suhtes, mille kumbki pool annab teise poole laevadele kalapüügiks oma vetes alates 1. juulist 2026 kuni 30. juunini 2038 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ:L_202501231.

4.9. Õiguskaitse ja õiguslane koostöö kriminaalasjades

2025. aastal tehti täiendavaid edusamme koostöö tõhustamisel selles valdkonnas.

Aasta lõpuks olid 25 liikmesriiki ja Ühendkuningriik andnud üksteisele juurdepääsu oma riiklikele sõrmejälgede andmebaasidele kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu artikliga 534. See oli jätk 2024. aastal tehtud edusammudele, kui kõik liikmesriigid ja Ühendkuningriik andsid DNA-profiilide ja sõrmejälgede vahetamise valdkonnas üksteisele juurdepääsu oma riiklikele DNA andmebaasidele automatiseeritud otsingu tegemiseks kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu artikliga 530.

Seoses sõidukite registreerimisandmete vahetamisega viidi Ühendkuningriigis läbi hindamiskülastus ja katseprojekt, et hinnata kaubandus- ja koostöölepingu kolmanda osa II jaotises sätestatud kohustuste täitmist Ühendkuningriigis. Selle tulemusena koostatud 17. oktoobri 2025. aasta hindamisaruande põhjal määrab nõukogu kindlaks kuupäeva, millest alates võivad liikmesriigid hakata Ühendkuningriigile andmeid esitama. Kõnealuse otsuse vastuvõtmise järel saavad liikmesriigid ja Ühendkuningriik teha kaubandus- ja koostöölepingu artiklis 537 sätestatu alusel automatiseeritud otsinguid üksteise riiklikes andmebaasides.

Europol ja Ühendkuningriigi riiklik kuritegevusevastase võitluse amet allkirjastasid 24. septembril töökorra lepingu Ühendkuningriigi poolt Europoli lähetatud kontaktametnike kohta. See võimaldab Ühendkuningriigil lähetada Europoli kuni 20 kontaktametnikku, samuti määratakse kindlaks kontaktametnike ülesanded, nende õigused ja kohustused ning nendega seotud kulud kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu artikli 577 lõike 2 punktiga d.

Kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu artikli 630 lõikega 2 vaatas EL läbi oma teated Ühendkuningriigile seoses tagaotsitavate üleandmisega ning teavitas sellest õiguskaitse ja õiguslase koostöö erikomiteed. Selline läbivaatamine tuleb teha iga viie aasta järel pärast kaubandus- ja koostöölepingu jõustumist⁴⁰.

4.10. Ühendkuningriigi ühinemine teatavate ELi programmidega

Alates 2024. aastast on Ühendkuningriik ühinenud mitme ELi programmiga, sealhulgas programmiga „Euroopa horisont“ ja liidu kosmoseprogrammi Copernicuse komponendiga. See võimaldab Ühendkuningriigi üksustel osaleda teadus- ja innovatsioonialastes koostööprojektides kogu ELis ja mujal.

Viimaste andmete kohaselt⁴¹ on Ühendkuningriik alates 2024. aastast olnud kõigi osalevate riikide (Saksamaa, Hispaania ja Prantsusmaa⁴²) järel suuruselt neljas toetuste saaja ning Ühendkuningriigi üksused on saanud programmi „Euroopa horisont“ raames ligikaudu 1,2 miljardit eurot. Ühendkuningriik on esirinnas ka Marie Skłodowska-Curie nimeliste

⁴⁰ Teated vastavalt Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu kolmandale osale – õiguskaitse- ja õiguslane koostöö kriminaalasjades — Kaubandus- ja koostöölepingu kolmanda osa ühise läbivaatamise raames Ühendkuningriigile esitatud teadete läbivaatamine (kaubandus- ja koostöölepingu artikkel 630) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ:C_202506451.

⁴¹ Andmed 2025. aasta oktoobri seisuga.

⁴² Programmi „Horisont“ tulemustabel: [Teadusuuringute ja innovatsiooni riigiprofiil – Tervitusleht | Sheet - Olik Sense \(europa.eu\)](#).

meetmete valdkonnas, võimaldades oma ülikoolidel ja institutsioonidel osaleda doktoriõppe võrgustikes ja koordineerida projekte.

Lisaks leppisid mõlemad pooled 2025. aasta mai tippkohtumisel kokku, et teevad tööd Ühendkuningriigi ühinemiseks programmiga „Erasmus+“. Komisjon viis 2025. aasta detsembris lõpule läbirääkimised Ühendkuningriigi ühinemiseks alates 1. jaanuarist 2027⁴³. Läbirääkimistele järgneb komisjoni ettepanek nõukogule kaubandus- ja koostöölepingu I protokollile muutmiseks, millele omakorda järgnevad seadusandlikud ja menetluslikud sammud, mis on vajalikud selleks, et liidu programmides osalemise erikomitee saaks vastu võtta I protokollile ajakohastatud tingimused, millega reguleeritakse Ühendkuningriigi ühinemist programmiga „Erasmus+“. See on oluline samm laiemas osalemise suunas ELi ja Ühendkuningriigi vahelises õpirändes ning koostöö suunas kõigis programmiga hõlmatud sektorites (haridus, koolitus, noored ja sport).

4.11. Muud valdkonnad

Terviseohutuse valdkonnas peeti ettevalmistavaid kõnelusi, et maksimeerida kahepoolset koostööd tulevaste pandeemiate avastamisel ja nendeks valmisolekul ning tekkivatele terviseohtudele reageerimisel.

Kooskõlas ühisseisukohaga ning pärast seda, kui nõukogu võttis 11. juunil 2025 vastu otsuse⁴⁴ ja läbirääkimisjuhised, algasid läbirääkimised **noortekogemuste programmi** käsitleva rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks, kehtestatakse uus viisavõimalus ning hõlbustatakse ELi ja Ühendkuningriigi noorte osalemist mitmesugustes tegevustes.

5. Ühendkuningriigi õiguse areng

Vastavalt komisjoni käimasolevale järelevalvele vaadatakse käesolevas jaos nõukogu otsuse (EL) 2021/689 artikli 2 lõike 4 kohaselt läbi seadusandlikud arengud Ühendkuningriigis, pöörates erilist tähelepanu kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise seotud kõige olulisematele meetmetele.

Subsiidiumide kontrolli valdkonnas jätkas valitsus 2022. aasta subsiidiumide kontrolli seadusega⁴⁵ kehtestatud raamistiku täiustamist. 2025. aasta subsiidiumide kontrolli (huvi pakkuvad või erihuvi pakkuvad subsiidiumid ja kavad) (muutmine) määrustega,⁴⁶ mis jõustusid 2025. aasta augustis, suurendati mittetundlike sektorite subsiidiumide ja kavade konkurentsi- ja turuametile kohustusliku suunamise rahalist künnist 10 miljonilt naelalt 25 miljoni naelani. Selle tulemusena vähenes konkurentsi- ja turuameti hinnangul subsiidiumide nõustamise üksuse kontrollitud subsiidiumide arv 28 %.

⁴³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_25_3103

⁴⁴ Nõukogu 20. juuni 2025. aasta otsus (EL) 2025/1286, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga noortekogemuste programmi käsitleva lepingu üle <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2025/1286/oj/est>

⁴⁵ [2022. aasta subsiidiumide kontrolli seadus](#)

⁴⁶ <https://www.legislation.gov.uk/uksi/2025/845/made>

Töö- ja sotsiaalsete standardite valdkonnas kehtestati 2025. aasta tööõiguste seadusega⁴⁷ tööõiguse reformid Inglismaal, Šotimaal ja Walesis. Põhisätted, mille üle EL on heameelt väljendanud, käsitlevad koondamismenetluste ajakohastamist, tööandjate võrdõiguslikkusega seotud kohustusi, ametiühingute funktsioone ja tööturgu käsitlevate õigusaktide jõustamist. Eelkõige on selle seaduse eesmärk lõpetada nulltunnilepingud ning antakse õigused, millega tagatakse garanteeritud töötunnid, ja ajakohastada ametiühinguid käsitlevaid õigusakte, sealhulgas tunnistada kehtetuks 2023. aasta vastuolulise streikide (teenuste miinimumtasemete) seadus,⁴⁸ mida komisjon rõhutas oma 2023. aasta kaubandus- ja koostöölepingu rakendamist käsitlevas aruandes⁴⁹.

Kliima- ja keskkonnaalaste õigusaktidega seoses on Suurbritannia 2025. aasta energiaseadusega (Great British Energy Act 2025)⁵⁰ loodud riigile kuuluv energiaettevõtte Great British Energy (GBE), mille ülesanne on kiirendada puhta koduse energia arendamist. Selle seadusega antakse GBE-le õigus investeerida energiatootmistaristusse ja seda hallata, edendades seeläbi keskkonnasäästlikkust ja energiajulgeolekut. Kuna investeeritakse üle 8,3 miljardi naelsterlingi, jälgib komisjon hoolikalt seaduse rakendamist, et tagada selle kooskõla kaubandus- ja koostöölepingust tulenevate Ühendkuningriigi kohustustega.

Lisaks on 2025. aasta planeerimis- ja taristuseaduse⁵¹ eesmärk ühtlustada elutähtsa taristu rajamist, kehtestades kogu Inglismaad hõlmav strateegiline ruumiline planeerimine ja kiirendades suurprojekte, et toetada majanduskasvu ja keskkonnasäästlikkust. Selle seadusega muudetakse planeerimis- ja taristunorme, asendatakse keskkonnaplaneerimise kohustused arendajate makstava tasuga, mida kasutatakse looduse taastamise fondi taastamisprojektide rahastamiseks. Samuti ühtlustatakse seadusega riigi jaoks oluliste taristuprojektide ja elektritaristu heakskiitmist. Tegemist on kõnealuses valdkonnas olulise arenguga ning komisjon jälgib aktiivselt selle mõju kaubandusele, investeringutele ning kaubandus- ja koostöölepingust tulenevate kaitse taseme säilitamise kohustuste võimalikule täitmata jätmisele.

Tooteregulatsiooni valdkonnas kujutab 2025. aasta tooteregulatsiooni ja metroloogia seadus⁵² endast Ühendkuningriigi tooteohutuse, metroloogia ja tarbijakaitse raamistiku põhjalikku reformi. Sellega antakse ministrile õigus kehtestada tooteohutust, -tõhusust ja -täpsust reguleerivad normid, sealhulgas kaalude ja mõõteseadmete kohta, ning see laieneb ka tootepaigaldajatele. Samuti võimaldab seadus mõõtühikute standardimist, kehtestab regulatiivse järelevalve menetlused ja näeb ette koordineerimise detsentraliseeritud haldusasutustega. Kuigi teatavad sektorid, nagu toiduained, ravimid, sõjavarustus, õhusõidukid ja mõned põllumajandustooted, on välja jäetud, pannakse kõnealuse õigusaktiga alus tulevastele teistele õigusaktidele, sealhulgas internetipõhiseid kauplemiskohti ja digikaubandust käsitlevatele normidele. Määruse rakendamise järelevalve on väga oluline, et komisjon saaks tagada kaubandus- ja koostöölepingu nõuete täitmise ja ennetada piiriülest kaubandust mõjutavaid regulatiivseid muudatusi.

⁴⁷ <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/69440cd78f4636fa2c547e8a/employment-rights-act-2025-overview.pdf>.

⁴⁸ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2023/39>.

⁴⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex:52024DC0127>.

⁵⁰ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2025/16>.

⁵¹ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2025/34/enacted>.

⁵² <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2025/20>.

Andmekaitse valdkonnas reformitakse 2025. aasta juunis vastu võetud ja järk-järgult 2025. aasta juunist 2026. aasta juunini jõustuva 2025. aasta andmete (kasutamise ja neile juurdepääsu) seadusega⁵³ Ühendkuningriigi andmekaitseraamistikku, mis käsitleb digitaalset kontrolli ja andmete jagamist. Selle seadusega muudetakse isikuandmete kaitse üldmäärust ja 2018. aasta andmekaitse seadust, kehtestatakse uued õiguslikud alused isikuandmete töötlemiseks teatavates avalikku huvi pakkuvates valdkondades, võimaldades arukate andmete kavasad andmete turvaliseks jagamiseks, luues õigusraamistiku digiidentiteedi teenuste jaoks ja riikliku maapõuevarade registri.

2025. aasta juunis kiitis Euroopa Komisjon heaks kahe 2021. aasta kaitse piisavuse otsuse kuuekuulise tehnilise pikendamise,⁵⁴ et hinnata 2025. aasta andmete (kasutamise ja neile juurdepääsu) seaduse mõju. 2025. aasta juulis jõudis komisjon järeldusele, et Ühendkuningriigi õigusraamistikus on sätestatud andmekaitsemeetmed, sealhulgas sellised meetmed, mida on muudetud 2025. aasta andmete (kasutamise ja neile juurdepääsu) seadusega (Data (Use and Access) Act 2025), mis on sisuliselt samaväärsed ELi kaitsemeetmetega, ning algatas seejärel menetluse, et nõukogu saaks võtta vastu uued kaitse piisavuse otsused⁵⁵. Need kaitse piisavuse otsused võeti vastu 19. detsembril 2025⁵⁶. Kaitse piisavuse otsused vaadatakse nelja aasta pärast korrapäraselt läbi ja need aeguvad 27. detsembril 2031, juhul kui neid ei pikendata.

6. Kokkuvõte

Kaubandus- ja koostööleping on osutunud viieaastase rakendamise järel tugevaks ja tõhusaks aluseks ELi ja Ühendkuningriigi suhetele, mille rakendamine on üldiselt hästi edenenu. Käesolevas aruandes tuvastatud probleemid kujutavad endast erandeid, võttes arvesse kaubandus- ja koostöölepingu alusel loodud koostöö ulatust ja sügavust.

Nagu kinnitati 19. mail 2025 toimunud esimesel ELi ja Ühendkuningriigi tippkohtumisel vastu võetud ühisseisukohas, jääb kaubandus- ja koostööleping ELi ja Ühendkuningriigi uue strateegilise partnerluse arendamise nurgakiviks ning on jätkuvalt peamine vahend koostöö süvendamiseks muutavas geopoliitilises kontekstis.

Komisjoni hinnang kinnitab, et viis aastat hiljem tagab kaubandus- ja koostööleping stabiilse, prognoositava ja vastastikku kasuliku raamistiku, mida tugevdatakse veelgi ühisseisukohas kavandatud uute lepingutega.

⁵³ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2025/18/contents>.

⁵⁴ Komisjoni 24. juuni 2025. aasta rakendusotsus, millega muudetakse 28. juuni 2021. aasta rakendusotsust (EL) 2021/1772, mis põhineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusel (EL) 2016/679 ning käsitleb isikuandmete piisavat kaitset Ühendkuningriigis https://commission.europa.eu/document/download/adaf1cfc-6c2d-43a4-9e9a-928c64f2f983_en?filename=Extension%20of%20the%20UK%20Data%20Adequacy%20Decision.pdf.

⁵⁵ Komisjoni rakendusotsus, millega muudetakse 28. juuni 2021. aasta rakendusotsust (EL) 2021/1772, mis põhineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusel (EL) 2016/679 ning käsitleb isikuandmete piisavat kaitset Ühendkuningriigis (teatavaks tehtud numbri C(2021) 4800 all). https://commission.europa.eu/document/download/6f636fa0-30d4-4c05-a713-64484ad913fa_en?filename=Draft%20Renewal%20of%20EU%20adequacy%20decision%20for%20the%20UK%20under%20the%20GDPR.pdf.

⁵⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_3059.

1. lisa Kaubandus- ja koostöölepingu alusel loodud ühisorganite ja muude struktuuride koosolekud⁵⁷

Kuupäev	Ühisorgan/struktuur
28. jaanuar	Energiavarustuskindlus (töörühm): 1. koosolek
4. veebruar	Terrorismivastast võitlust käsitlev dialoog – kaubandus- ja koostöölepingu artikkel 768: 2. koosolek
10. veebruar	Järelevalveasutuste koostöö (keskkond/kliima) – kaubandus- ja koostöölepingu artikkel 395: 1. koosolek
12. veebruar	ELi ja Ühendkuningriigi finantsregulatsiooni foorum: 3. koosolek
26. veebruar	Kalandus (töörühm): 9. koosolek
17.–18. märts	Parlamentaarne partnerlusassamblee: 5. koosolek
25. märts	ELi sisenõuanderühm: 14. koosolek
14. mai	Kalandus (erikomitee): 10. koosolek
22. mai	Energiavarustuskindlus (töörühm): 2. koosolek
4. juuni	Mahepõllumajanduslikud tooted (töörühm): 2. koosolek
5. juuni	Ravimid (töörühm): 2. koosolek
11. juuni	Lennutransport (erikomitee): 5. koosolek
12. juuni	Mootorsõidukid ja nende osad (töörühm): 2. koosolek
13. juuni	ELi sisenõuanderühm: 15. koosolek
18. juuni	Energeetika (erikomitee): 6. koosolek
24. juuni	Kodanikuühiskonna foorum: 4. koosolek
16. juuli	Kalandus (töörühm): 10. koosolek
17. september	Kalandus (erikomitee): 11. koosolek
29. september	Sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed (kaubanduse erikomitee): 5. koosolek
1. oktoober	ELi ja Ühendkuningriigi finantsregulatsiooni foorum: 4. koosolek
2. oktoober	Käibemaksualane halduskoostöö ning maksude ja tollimaksude sissenõudmine (kaubanduse erikomitee): 5. koosolek
8. oktoober	Riigihanked (kaubanduse erikomitee): 5. koosolek
9. oktoober	Intellektuaalomand (kaubanduse erikomitee): 5. koosolek
15. oktoober	Avatud ja ausa konkurentsi võrdsete tingimuste tagamine ning kestlik areng (kaubanduse erikomitee): 5. koosolek
16. oktoober	Tollikoostöö ja päritolureeglid (kaubanduse erikomitee): 5. koosolek
22. oktoober	Tehnilised kaubandustökked (kaubanduse erikomitee): 5. koosolek
23. oktoober	Teenused, investeringud ja digikaubandus (kaubanduse erikomitee): 5. koosolek
30. oktoober	Maanteetransport (erikomitee): 5. koosolek
6. november	Kaubad (kaubanduse erikomitee): 5. koosolek
7. november	Energeetika (erikomitee): 7. koosolek
12. november	Regulatiivne koostöö (kaubanduse erikomitee): 5. koosolek
18.–19.	Parlamentaarne partnerlusassamblee: 6. koosolek

⁵⁷ Partnerlusnõukogu ning kaubandus- ja koostöölepingu erikomiteede koosolekute päevakorrad ja protokollid on kättesaadavad aadressil: https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement/meetings-eu-uk-partnership-council-and-specialised-committees-under-trade-and-cooperation-agreement_en.

november	
21. november	Kahjulikke maksukordi käsitlev dialoog: 2. koosolek
26. november	Lennundusohutus (erikomitee): 5. koosolek
1. detsember	Sotsiaalkindlustuse koordineerimine (erikomitee): 5. koosolek
4. detsember	Kaubanduspartnerluse komitee: 5. koosolek
4. detsember	Õiguskaitse- ja õiguslane koostöö (erikomitee): 5. koosolek
9.–10. detsember.	Küberküsimumi käsitlev dialoog – kaubandus- ja koostöölepingu artikkel 703: 3. koosolek
15. detsember	Liidu programmides osalemine (erikomitee): 5. koosolek

2. lisa Kaubandus- ja koostöölepinguga loodud partnerlusnõukogu või komiteede vastuvõetud otsused, soovitused ja deklaratsioonid

Kuupäev	Otsus või soovitus
18. juuni 2025	Partnerlusnõukogu otsus nr 1/2025, millega tõlgendatakse kaubandus- ja koostöölepingu artikli 508 lõike 2 punkti d ⁵⁸
19. juuni 2025	Partnerlusnõukogu otsus nr 2/2025, millega tõlgendatakse kaubandus- ja koostöölepingu artikli 331 lõiget 2 ning pikendatakse teise osa esimese rubriigi VIII jaotise „Energeetika“ kohaldamist ⁵⁹
19. juuni 2025	Kaubandus- ja koostöölepinguga moodustatud partnerlusnõukogus tehtud liidu ja Ühendkuningriigi ühisdeklaratsioon 1/2025 ⁶⁰
19. juuni 2025	Kalanduse erikomitee otsus nr 1/2025, mis käsitleb korda, millega määratakse kindlaks tase ja tingimused, mis kehtivad juurdepääsu suhtes, mille kumbki pool annab teise poole laevadele kalapüügiks oma vetes alates 1. juulist 2026 kuni 30. juunini 2038 ⁶¹
31. juuli 2025	Käibemaksualase halduskoostöö ning maksude ja tollimaksude sissenõudmisega tegeleva kaubanduse erikomitee 31. juuli 2025. aasta otsus nr 1/2025, millega muudetakse otsust nr 4/2023, mis käsitleb teabe ja statistiliste andmete vahetuse tüüpvorme, teabeedastust ühise teabevõrgu kaudu ning teabevahetuse keskasutuste ja teabevahetuse asutuste vaheliste kontaktide korraldamise praktilist korda ⁶²
30. oktoober 2025	Maanteetranspordi erikomitee otsus nr 1/2025, millega kehtestatakse autoveo-ettevõtja hea maine kaotamiseni viia võivate raskete rikkumiste kategooriate, liikide ja raskusastmete loetelu ⁶³
30. oktoober 2025	Maanteetranspordi erikomitee otsus nr 2/2025 riiklike elektrooniliste autoveo-ettevõtjate registrite ning nendes registrites sisalduva teabe vahetamise üksikasjade kohta ⁶⁴
30. oktoober 2025	Maanteetranspordi erikomitee otsus nr 3/2025, milles käsitletakse Ühendkuningriigi poolt teatavatele liidu hallatavatele maanteetranspordi infosüsteemidele antava rahalise panuse suurust ja üksikasju ning millega muudetakse maanteetranspordi erikomitee otsust nr 1/2022 ⁶⁵

⁵⁸ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ%3AL_202501229.

⁵⁹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ%3AL_202501230.

⁶⁰ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ%3AL_202501232.

⁶¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ:L_202501231.

⁶² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ:L_202501755.

⁶³ [EUR-Lex – 22025D2330 – ET – EUR-Lex..](#)

⁶⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ:L_202502331

⁶⁵ [EUR-Lex - 22025D2329 - ET - EUR-Lex.](#)

3. lisa Kaubandus- ja koostöölepinguga seotud ning ühisseisukohas kokkulepitud meetmete rakendamise ülevaade

Meede/koostöövaldkond	Praegune olukord
Täielik vastastikune juurdepääs kalandusvetele kuni 30. juunini 2038	Partnerlusnõukogu 18. juuni 2025. aasta otsusega nr 1/2025 ⁶⁶ ja kalanduse erikomitee 1. juuli 2025. aasta otsusega nr 1/2025 ⁶⁷ nähakse ette täielik ja vastastikune juurdepääs vetele pärast 30. juunit 2026 kuni 30. juunini 2038.
Energiaalase koostöö laiendamine	Partnerlusnõukogu 19. juuni 2025. aasta deklaratsioonis nr 1/2025 ⁶⁸ ja otsuses nr 2/2025 ⁶⁹ nähakse ette kaubandus- ja koostöölepingu energeetikat käsitlevate sätete jätkuv kohaldamine. Esimest pikendamist kohaldatakse kuni 31. märtsini 2027, millele järgnevad iga-aastased pikendamisid.
Töö mõlema poole heitkogustega kauplemise süsteemide ühendamiseks	Pärast nõukogu läbirääkimisvolituste vastuvõtmist 17. novembril 2025 algasid läbirääkimised.
Ühendkuningriigi ühinemine liidu programmiga Erasmus+	Komisjon viis 2025. aasta detsembris lõpule läbirääkimised Ühendkuningriigi ühinemiseks alates 1. jaanuarist 2027.
Teenuse osutamise edendamine	Sihtotstarbelised dialoogid kaubandus- ja koostöölepingu rakendamise üle seoses füüsiliste isikute ärilisel eesmärgil riiki sisenemise ja seal ajutise viibimisega, sealhulgas sponsorlussüsteem, ning kutsevalifikatsioonide tunnustamise üle, koos aruandlusega kaubandus- ja koostöölepingu ühisorganitele
Terviseohutuse alase koostöö maksimeerimine	Jätkuvad ettevalmistavad kõnelused.
Kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö ja õiguskaitse tugevdamine	Jätkuvad ettevalmistavad kõnelused.
Konkurentsialane	ELi ja Ühendkuningriigi vahelises konkurentsialases

⁶⁶ Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepinguga loodud partnerlusnõukogu 18. juuni 2025. aasta otsus nr 1/2025, millega tõlgendatakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu artikli 508 lõike 2 punkti d https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ%3AL_202501229

⁶⁷ Kalanduse erikomitee otsus nr 1/2025, mis käsitleb korda, millega määratakse kindlaks tase ja tingimused, mis kehtivad juurdepääsu suhtes, mille kumbki pool annab teise poole laevadele kalapüügiks oma vetes alates 1. juulist 2026 kuni 30. juunini 2038 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ:L_202501231

⁶⁸ Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepinguga moodustatud partnerlusnõukogus tehtud liidu ja Ühendkuningriigi 19. juuni 2025. aasta ühisdeklaratsioon 1/2025 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AL_202501232

⁶⁹ Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepinguga loodud partnerlusnõukogu 19. juuni 2025. aasta otsus nr 2/2025, millega tõlgendatakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu artikli 331 lõiget 2 ning pikendatakse teise osa esimese rubriigi VIII jaotise „Energeetika“ kohaldamist https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ%3AL_202501230.

koostööleping	koostöölepingus lepiti kokku 2025. aastal ja see allkirjastati 2026. aasta veebruaris.
---------------	--